

Důvody:

Není tu podmínek Šu 16 pat. o nesp. řízení. Rekursní soud správně poukázal na skutečnost, vyplývající ze zákona ze dne 20. prosince 1922 čis. 394 sb. z. a n., že k výplatě příspěvku na nemanželské dítě není třeba, by dítě bylo se svolením otcovým připsáno mu v matrice. Tvrdí-li stěžovatel, že ministerstvo vnitra neposkytlo mu tohoto přídatku, nelze k tomu přihlídnouti, pokud neprokázal, že se o přídatek ten ucházel ve smyslu Šu 6 (4) tohoto zákona. Poručenský soud zjistil v březnu 1923 dotazem u četnické skupiny účetní v J. výši služebního příjmu stěžovatelova, a bylo mu stvrzeno, že tento nemá přídatku na nemanželské dítě, že však tato okolnost není známa, a že by se měl proto řídit shora uvedeným předpisem zákona.

Čís. 2745.

K výkonu služebnosti průjezdu, zřízené ve prospěch určitého domu, jsou oprávněni nejen majitelé domu, nýbrž i nájemníci v něm bydlící. Není neoprávněným rozšířením služebnosti průjezdu stavením, byl-li průjezdem hnán volný dobytek.

Není rozšířením služebnosti každé zvýšení užívání, k němuž došlo následkem pravidelného hospodářského využití panujícího statku. Jím jest jediné nepředvídané zvětšení neb účelové přeměnění panujícího statku, jež přináší s sebou podstatně vyšší zatížení služebného statku, než s kterým mohlo býti počítáno.

(Rozh. ze dne 19. června 1923, Rv II 63 23.)

Zalobci byli vlastníky domu č. p. 397, jehož průchodem byla zřízena služebnost průjezdu pro vlastníky domu č. p. 81, jímž byli žalovaní. Žalobou domáháno se bylo zjištění, že žalovaným jako dočasným majitelům reality čis. 81 přísluší jediné a výlučně právo služebnosti průjezdu parcelou, spočívající v tom, že pouze a výlučně žalovaní jsou oprávněni této služebnosti průjezdu užívat; že žalovaní ponecháváním užívání této služebnosti průjezdu osobám třetím, svým nájemníkům a komukoli jinému, ať již k chuzi, ať již k jízdě vozy, ať již k hnání dobytka, ať již k procházení osob třetích a zákaznictvu, tuto služebnost průjezdu neprávem rozšiřují a že žalovaní jsou povinni pod exekucí zdržeti se veškerých činů, jako svoliti k procházení průjezdem osobám třetím, k jízdě vozy, k hnání dobytka, k užívání průjezdu nájemníky a zákaznictvem, směřující k rozšiřování této služebnosti průjezdu. **Procesní soud první stolice žalobě vyhověl, odvolací soud ji zamítl.**

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ve věci samé dlužno úplně souhlasiti s odvolacím soudem, pokud v rozsudku vůči mylnému názoru žalobce a stejně mylnému hledisku procesního soudu první stolice zdůrazňuje, že nositelem služebnosti,

o níž jde, jest vlastně dům, v jehož prospěch (k jeho výhodnějšímu užívání § 473 obč. zák.) byla právě zřízena, a nikoli žalovaní jako nynější majitelé jeho osobně. Dle toho nejsou pro rozsah výkonu služebnosti té směrodatny jen osobní potřeby těchto dočasných majitelů, nýbrž potřeby, jež podmíněny jsou užíváním domu vůbec. Pokud tedy tento dům jest pronajmut i jiným osobám, jsou tito nájemníci stejně účastni oprávnění, jež vyplývají z této služebnosti jako věcného práva domu. Nelze tedy v tomto případě mluvit o nějakém dle zákona nepřipustném přenášení služebnosti na osoby jiné (§ 485 obč. zák.), jde-li o nájemníky, kteří přejímajíce určitou část nemovitosti v nájemní užívání vstupují tím v oprávnění, vykonávají dle svých potřeb i služebnost, s nemovitostí tou spojenou. Není proto pochybnosti, že nájemníci domu a jednotlivých objektů, k němu patřících, jsou oprávněni používatí průjezdu v domě žalobců, který dle této služebnosti má sloužiti i pro dům č. p. 81, k vlastním jízdám a průchodu a že průjezdem smějí nechat přijížděti a přicházeti k sobě také cizí osoby, pokud to sebou přináší nebo toho vyžaduje potřeba, z užívání domu toho plynoucí. Jde jen o to, zda rozsahem nynějšího užívání průjezdu žalovanými jako vlastníky a jejich nájemci jako spoluužívateli domu č. p. 81 nenastalo rozšíření služebnosti té. Ze zjištění nižších stolic nelze však důvodně usuzovati, že se poměry, vztahující se k užívání domu č. p. 81, od doby zřízení služebnosti v roce 1919 změnily měrou anebo způsobem tak podstatným, aby bylo lze za to míti, že tím nastalo nadměrné zatížení služebního statku (průjezdu), na něž strany při ujednání smlouvy počítati nemohly nebo dle smluvního úmyslu nepočítaly. Poukazuje-li rozsudek první stolice k tomu, že od té doby přibyl nájem pro Jana Š-a a Bohumíra M-a, pro mlékařské družstvo M. a elektrický podnik firmy E., nelze dle zjištění tohoto soudu z toho snad nastalé častější a rozsáhlejší používání průjezdu pokládati za rozšiřování služebnosti, dle §u 484 obč. zák. nepřipustné, neboť pro rozsah užívání nemůže býti směrodatna jediné potřeba panujícího statku, jaká byla v době zřízení služebnosti; jediné nepředvídané zvětšení nebo účelové přeměnění panujícího statku, které přináší sebou podstatně vyšší zatížení statku služebního, než s kterým mohlo býti počítáno, bylo by lze zařaditi do pojmu tohoto neoprávněného rozšiřování, nikoli však již každé zvýšení užívání, jež nastalo následkem pravidelného hospodářského využití statku panujícího. Kupovali-li žalobci dům svůj s průjezdem, společným pro jiné ještě 3 domy, musili se zajisté neb aspoň měli o tom informovati, jaké břemeno s koupi této reality na sebe berou, a tu jim zajisté nemohlo ujíti, že břemeno to není malé, když jak bylo zjištěno — v domě žalovaných č. p. 81 již od let provozováno jest řeznictví, porážka dobytka, rituální zabíjení a byly pronajímány i stáje k domu tomu patřící. Soud první stolice zjišťuje arciť také, že řezník Antonín J. hnál průjezdem puštěný dobytek a míní, že v tom spatřovati jest bezprávné rozšiřování služebnosti a průjezdu; totéž vytýkají i dovolatelé v dovolání. Leč nejvyšší soud má za to, že ani v tom nelze spatřovati neoprávněné rozšiřování služebnosti té. Služebnost průjezdu má arciť jen obsah obvyklé služebnosti jízdne cesty (§ 492 obč. zák.) a dle zákonného výkladu § 493 obč. zák. neobsahuje v sobě práva honiti vol: č, totiž nespoutaný dobytek. Obmezení to však má ten zákon-

dárný důvod, že volně puštěný dobytek působí i na ostatní ploše služebního pozemku škodu. Tento ohled nemá však platnosti v projednávaném případě, kde nejde o pozemek hospodářsky vzdělávaný, nýbrž o prujezd ve stavení, tedy o prostoru dvěma zdmi ohraničenou a jen v této míře volnému pohybu přístupnou. Z této příčiny nelze ani tento případ pokládati za vybočení z přípustných mezí zřízené služebnosti. Nárok žalobní nelze tedy ani v tomto směru uznati důvodným a ježto i v ostatních směrech jest s hlediska právní povahy služebnosti zřejmě pochybeným, rozhodl soud odvolací věc po právní stránce bezvadně, zamítнув návrh žalobní.

Čís. 2746.

K rozhodnutí o žádosti za přeměnu rozvodu v rozluku není příslušným žádný tuzemský soud, třebas manželé jsou zdejšími státními příslušníky, nebydlí-li ani ten ani onen z manželů v tuzemsku. Lhostejno, zda dobrovolný rozvod byl povolen v tuzemsku či v cizozemsku či rozvod nedobrovolný v cizozemsku.

(Rozh. ze dne 19. června 1923, Nd II 89/23.)

Nejvyšší soud zamítl návrh, by dle §u 28 j. n. určen byl některý tuzemský soud místně příslušným k rozhodnutí o žádosti Františky W-ové o její žádosti za povolení rozluky jejího manželství, ohledně kterého byl usnesením zemského civilního soudu ve Vídni ze dne 17. března 1915 povolen dobrovolný rozvod od stolu a lože.

Důvody:

Františka W-ová podala u krajského soudu v Olomouci žádost, by jí bylo dáno povolení k uzavření nového sňatku. Jelikož žádosti této lze rozuměti jen v tom smyslu, by byla navrhovatelce povolena rozluka jejího manželství, již rozvedeného (viz § 15 a násl. zákona ze dne 22. května 1919 čís. 320 sb. z. a n.), jest zkoumati, zdali jsou zde podmínky §u 28 j. n. pro určení tuzemského soudu místně příslušného k jednání a rozhodování o oné žádosti. V tomto směru bylo uváženo toto: Z ustanovení §§ 20 a 24 zákona ze dne 22. května 1919 čís. 320 sb. z. a n. plyne, že, není-li dán důvod místní příslušnosti ani dle čís. 2, ani dle čís. 3 §u 20 cit. zákona, nelze se u zdejších soudu vůbec domáhati pouhou žádostí dle §§ 15—17 téhož zákona přeměny rozvodu manželství v jeho rozluku, a není proto místa pro použití §u 28 j. n. k určení soudu místně příslušného. Neobsahuje § 20 cit. zákona pro případ, kde ani ten ani onen z manželů nemá svého obecného soudu v tuzemsku, předcházel-li rozvod buď dobrovolný, ať v tuzemsku nebo v cizozemsku, ať nedobrovolný rozvod v cizozemsku, žádného předpisu o místní příslušnosti, což ohledně rozvodu ať dobrovolného, ať nedobrovolného, jenž byl proveden v cizozemsku, plyne nad veškeru pochybnost z ustanovení §u 24 cit. zák., jímž v podobě výjimky stanoveno pravidlo pro případy, nespádající pod ustanovení §u 20 téhož zákona. Tím zákono-